

Spis treści

Wykaz skrótów | str. 11

Od autorów | str. 13

Rozdział 1. Wprowadzenie do problematyki badawczej | str. 15

1.1. Główne problemy społeczne w Polsce | str. 15

1.1.1. Ubóstwo. Miary ubóstwa | str. 15

1.1.2. Bezrobocie | str. 22

1.1.3. Bezdomność | str. 28

1.1.4. Niepełnosprawność | str. 32

1.2. Pojęcie pomocy społecznej | str. 36

1.3. Cele, zasady i wartości pomocy społecznej | str. 39

1.3.1. Cele pomocy społecznej | str. 39

1.3.2. Zasady pomocy społecznej | str. 43

1.3.3. Wartości systemu pomocy społecznej | str. 50

1.4. Podstawy prawne funkcjonowania systemu pomocy społecznej w Polsce | str. 52

Rozdział 2. Polityka społeczna w kontekście aktów prawnych i innych dokumentów UE | str. 57

2.1. Konwergencja polityk społecznych w ramach UE - uwagi ogólne | str. 57

2.2. Europejska karta społeczna oraz Karta praw podstawowych | str. 60

2.3. Zalecenia Rady 92/441/EWG i 92/442/EWG oraz zalecenie Komisji 2008/867/WE z dnia 3 października 2008 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy | str. 62

2.3.1. Zalecenie 92/441/EWG | str. 62

2.3.2. Zalecenie 92/442/EWG | str. 63

2.3.3. Zalecenie Komisji Wspólnot Europejskich 2008/867/WE z dnia 3 października 2008 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy | str. 64

2.4. Strategia lizbońska oraz europejskie agendy społeczne | str. 65

2.4.1. Pierwsza agenda (2000-2005) | str. 66

2.4.2. Druga agenda oraz odnowiona agenda społeczna | str. 68

2.5. Strategia Europa 2020 | str. 70

2.5.1. Europejski program walki z ubóstwem | str. 72

2.5.2. Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia | str. 73

2.5.3. Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020 | str. 74

2.6. Wybrane rezolucje Parlamentu Europejskiego | str. 76

Rozdział 3. Zadania administracji publicznej w sferze pomocy społecznej | str. 80

3.1. Pomoc społeczna jako zadanie samorządu terytorialnego | str. 80

3.1.1. Kategorie zadań jednostek samorządu terytorialnego | str. 81

3.1.2. Zadania samorządu terytorialnego w zakresie pomocy społecznej | str. 84

3.1.2.1. Gmina | str. 84

3.1.2.2. Powiat | str. 92

3.1.2.3. Województwo samorządowe | str. 100

3.1.3. Współdziałanie jednostek samorządu w zakresie realizacji zadań z dziedziny pomocy społecznej | str. 103

3.2. Zadania administracji rządowej w zakresie pomocy społecznej | str. 105

3.2.1. Kompetencje ministra. Rządowe programy pomocy społecznej | str. 106

3.2.2. Rada Pomocy Społecznej | str. 112

3.2.3. Kompetencje wojewody | str. 112

Rozdział 4. Organizacja systemu pomocy społecznej | str. 116

4.1. Rodzaje jednostek organizacyjnych pomocy społecznej | str. 116

4.2. Ośrodki pomocy społecznej | str. 117

4.3. Powiatowe centra pomocy rodzinie | str. 119

4.4. Regionalne ośrodki polityki społecznej | str. 121

4.5. Ośrodki wsparcia | str. 122

4.6. Ośrodki interwencji kryzysowej | str. 125

4.7. Domy pomocy społecznej i rodzinne domy pomocy | str. 126

4.7.1. Domy pomocy społecznej | str. 126

4.7.2. Rodzinne domy pomocy | str. 134

4.8. Placówki specjalistycznego poradnictwa | str. 135

4.9. Nadzór i kontrola w systemie pomocy społecznej | str. 136

Rozdział 5. Proceduralne aspekty świadczeń z pomocy społecznej | str. 142

5.1. Zasady ogólne postępowania w sprawie świadczeń | str. 142

5.2. Kryteria ustalania uprawnień do świadczeń | str. 143

5.3. Strony postępowania | str. 145

5.4. Odmowa świadczenia | str. 147

5.5. Weryfikacja decyzji w sprawie świadczenia | str. 148

5.6. Zwrot świadczeń | str. 150

5.7. Wywiad środowiskowy | str. 151

Rozdział 6. Świadczenia pieniężne | str. 154

6.1. Ogólna charakterystyka świadczeń pieniężnych | str. 154

6.2. Zasiłek stały | str. 157

6.3. Zasiłek okresowy | str. 159

6.4. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy | str. 161

6.5. Zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie | str. 165

6.6. Pomoc integracyjna dla cudzoziemców | str. 166

6.7. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki | str. 168

Rozdział 7. Świadczenia niepieniężne | str. 170

7.1. Ogólna charakterystyka świadczeń niepieniężnych | str. 170

7.2. Praca socjalna | str. 171

7.3. Opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne | str. 174

7.4. Pomoc rzeczowa na ekonomiczne usamodzielnienie | str. 175

7.5. Sprawienie pogrzebu | str. 176

- 7.6. Schronienie, posiłek i niezbędne ubranie | str. 177
- 7.7. Indywidualny program wychodzenia z bezdomności | str. 179
- 7.8. Poradnictwo specjalistyczne | str. 180
- 7.9. Interwencja kryzysowa | str. 181
- 7.10. Usługi opiekuńcze | str. 182
- 7.11. Standardy usług w rodzinnych domach pomocy | str. 185
- 7.12. Standardy usług w domach pomocy społecznej | str. 187
- 7.13. Pobyt w mieszkaniu chronionym | str. 189

Rozdział 8. Opieka nad rodziną i dzieckiem jako element systemu pomocy społecznej | str. 191

- 8.1. Rodzina jako centralna instytucja systemu pomocy społecznej | str. 191
- 8.2. Ogólna charakterystyka systemu opieki nad rodziną i dzieckiem | str. 194
- 8.3. Wybrane świadczenia pieniężne służące pomocy rodzinie i dziecku | str. 198
 - 8.3.1. Pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka | str. 198
 - 8.3.1.1. Świadczenia okresowe | str. 200
 - 8.3.1.2. Świadczenia jednorazowe bądź przyznawane raz w roku | str. 202
 - 8.3.2. Świadczenia pieniężne dla osób usamodzielnianych | str. 203
 - 8.3.2.1. Świadczenia pieniężne dla osób usamodzielnianych przewidziane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej | str. 203
 - 8.3.2.1.1. Pomoc na usamodzielnianie oraz pomoc na zagospodarowanie | str. 205
 - 8.3.2.1.2. Pomoc na kontynuowanie nauki | str. 206
 - 8.3.2.2. Świadczenia pieniężne dla osób usamodzielnianych regulowane w ustawie o pomocy społecznej | str. 207
- 8.4. Świadczenia niepieniężne - praca z rodziną, piecza zastępcza, ośrodki adopcyjne | str. 210
 - 8.4.1. Praca z rodziną | str. 210
 - 8.4.1.1. Asystent rodziny | str. 211
 - 8.4.1.2. Placówki wsparcia dziennego | str. 215

8.4.1.3. Rodziny wspierające | str. 217

8.4.2. Piecza zastępcza | str. 218

8.4.2.1. Piecza zastępcza w formie rodzinnej | str. 220

8.4.2.1.1. Formy rodzinnej pieczy zastępczej | str. 220

8.4.2.1.2. Funkcje organizatora oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej | str. 226

8.4.2.2. Piecza zastępcza w formie instytucjonalnej | str. 229

8.4.2.2.1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze | str. 230

8.4.2.2.2. Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne | str. 241

8.4.2.2.3. Interwencyjne ośrodki preadopcyjne | str. 241

8.4.2.2.4. Kontrola i nadzór nad funkcjonowaniem instytucji pieczy zastępczej | str. 242

8.4.3. Rola ośrodków adopcyjnych | str. 244

Rozdział 9. Pracownicy socjalni | str. 247

9.1. Zadania pracowników socjalnych | str. 250

9.2. Uprawnienia pracownika socjalnego | str. 253

9.3. Problematyka kwalifikacji pracowników socjalnych | str. 255

9.3.1. Kształcenie w kolegium pracowników służb społecznych | str. 256

9.3.2. Stopnie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego | str. 257

9.3.3. Kwalifikacje osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej | str. 260

Rozdział 10. Podmioty niepubliczne w sferze pomocy społecznej | str. 263

10.1. Współpraca organów administracji publicznej z podmiotami niepublicznymi w sferze pomocy społecznej - uwagi ogólne | str. 263

10.2. Problematyka prywatyzacji zadań publicznych w sferze pomocy społecznej | str. 264

10.3. Podmioty niepubliczne uprawnione do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej | str. 266

10.4. Zlecanie zadań z zakresu pomocy społecznej | str. 268

10.5. Zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym

lub osobom w podeszłym wieku | str. 273

Wykaz źródeł | str. 277

Wykaz aktów normatywnych | str. 287

Wykaz orzecznictwa | str. 295